

Immersió Mariscal

L'Obra Social de CatalunyaCaixa dedica la seva primera gran exposició a la Pedrera a Mariscal, artista total i polifacètic que ha basat la seva obra en el disseny gràfic i d'objectes i també en la pintura, l'escultura i la il·lustració. S'hi exposa fins el 30 de gener.

Mariscal tipogràfic. El mur de lletres gegants reivindica la bellesa de les lletres. Mariscal ha creat totes les tipografies a mà. Són dibuixades, il·lustrades o molt il·lustrades, gargotejades amb tra-

“**M**ariscal a La Pedrera” mostra una selecció de treballs realitzats per Javier Mariscal durant quaranta anys, els vint últims a l'Estudi Mariscal. Amb aquesta exposició, l'Obra Social de CatalunyaCaixa vol submergir l'espectador en el món multidisciplinari de la *factoria* Mariscal, per introduir-lo al cor del seu procés creatiu i fer-li percebre, a través de la seva experiència, l'impuls vital que genera l'activitat de Javier Mariscal i el seu equip.

Per explicar Mariscal, l'exposició s'ha organitzat en sis espais temàtics. Cadascun agrupa un seguit d'obres que aporten claus sobre les seves constants creatives.

Aquestes agrupacions mostren el seu llenguatge, la metodologia, el caràcter del seu treball, les intencions i actituds, a més de les múltiples disciplines en què ha treballat. El recorregut lineal i en cercle de la sala permet d'ordenar el discurs i visitar-la com si fos una atracció de fira.

L'exposició té diverses lectures. El comissari, Pedrín E. Mariscal, l'explica a partir de tres conceptes que defineixen el treball de Mariscal i els trets fonamentals de la seva obra.

Llenguatge propi. El primer concepte és la construcció d'un llenguatge propi. El dibuix és l'eina essencial amb la qual Mariscal ha anat construint el seu vocabulari gràfic i formant un llenguatge propi, original i artístic, que és present en tot el seu treball, des del principi d'un projecte fins que es conclou.

L'inici de l'exposició submergeix l'espectador en el procés creatiu de Mariscal a través de més de 1.500 dibuixos i apunts del natural que representen sentiments, expressen emocions, desenvolupen idees i conceptes i transmeten la seva visió del món i d'allò que l'envolta.

Al costat d'aquesta instal·lació de pàgines blanques, plenes de vida, s'amaga una altra instal·lació negra, amb el “CRASH!” d'un Chrysler dels anys 50, la dècada que va consagrar l'objecte de

consum, com una caricatura de la paradoxa que hi és inherent.

Les lletres dibuixades per Mariscal parlen en el mateix llenguatge plàstic que és comú a tota la seva obra. Les lletres, mera representació gràfica dels sons d'un idioma, en ser dibuixades per Mariscal adquireixen una càrrega semàntica que els permet de transmetre, sota una nova aparença, no tan sols aquesta informació sinó moltes altres, i connectar emocionalment amb el públic.

A l'exposició es mostra una selecció cronològica de les seves tipografies, totes traçades a mà, i de les aplicacions en diversos suports. El mur de lletres gegants reivindica la bellesa de les lletres, lletres que ens inviten a formar paraules, paraules que al seu torn ens ajuden a expressar-nos i a entendre'ns. Un mur *transitable* que és un homenatge al diàleg.

Els colors i l'absència de colors (el blanc i el negre) recorren transversalment tota l'exposició, associats de manera molt evident a les emocions que

cos lliures i vigorosos. A la dreta, l'artista, damunt el Cobi, en un altar presidit pel seu personal retaule del rei d'Espanya.

sempre transmeten a l'obra de Mariscal: optimisme i alegria de viure.

Els inicis de Mariscal, a la dècada dels 70, es mostren amb una selecció de *hits* que reflecteixen la recerca d'un llenguatge original. El seu enfocament artístic li permet de convertir allò que és comú en extraordinari.

En aquests *hits* dels 70 ja s'hi aprecien alguns dels elements més característics de la seva obra: la fascinació pel disseny de la dècada dels 50, el litoral mediterrani i els objectes domèstics.

Polifacètic. El segon concepte abasta de la producció polifacètica al projecte multidisciplinari. La frenètica producció de Mariscal durant les dècades dels 80 i els 90 i el seu caràcter polifacètic són prou coneguts.

Per retre'n compte i reflectir l'impacte que el seu treball té al carrer, l'espai expositiu s'ha atapeït intencionadament d'imatges. S'hi mostren totes les especialitats del disseny gràfic, presentant imatges reproduïdes en suports com ara

revistes, bosses comercials i cartells, que es converteixen en impactes gràfics, telegrams visuals o crits a la paret.

A més a més, s'exposa una selecció dels *hits* més significatius dels anys 80 (pintures, objectes, mobles) i una abundant col·lecció de mostres tèxtils dissenyades entre la dècada dels 80 i la dels 90.

Els projectes multidisciplinaris neixen amb la fundació, l'any 1989, de l'Estudi Mariscal, que avui compta amb un nombrós grup de professionals especialitzats en gestió creativa, disseny gràfic, disseny industrial, arquitectura, instal·lacions artístiques, webs, animació i àudio-visuals.

Per transmetre aquesta multidisciplinarietat, l'exposició mostra, a través d'una sèrie d'àudio-visuals, projectes en què es barregen amb naturalitat el gest de Mariscal, les diverses disciplines i les tecnologies que concorren en cada cas.

Les intencions i actituds que influeixen en tot el seu treball es fan més explícites en un espai on es juga descarada-

ment amb instal·lacions iròniques, com l'*Urna Souvenir de Cobi* i el *Retaule de SM Joan Carles I*, on es fa broma i es qüestionen les jerarquies mercantilistes de l'art (obra única, reproducció, original reproduït).

Amb *El Señor Mundo* es posa en dubte el creixement sense límits del consum. I en totes aquestes manifestacions es reivindica l'humor i l'alegria de viure com l'única possibilitat de salvació de l'ésser humà.

L'ofici del dibuixant. Finalment, hi ha l'ofici del dibuixant. El racó més íntim del treball de Mariscal ocupa un lloc somniat o reinventat, que li ha permès d'expressar poèticament com veu el món des del seu interior.

En aquest lloc, els garriris, uns personatges sense ofici, diners ni productes per a consumir, recorren un metafòric litoral interminable, frontera entre la mar i la terra, entre la poesia visual i el còmic, entre la instal·lació artística i el teatral de cartó pedra, entre allò més naïf i allò més profund.

Aquest Mariscal més íntim es mostra a l'exposició amb una sèrie de petits diorames multimèdia que, per a ell, són com instants màgics congelats en un *loop*.

El cinema, la ficció, és el seu darrer experiment. Després d'una trajectòria professional en què durant quaranta anys ha explorat els límits entre gèneres i disciplines, Mariscal gaudeix del seu últim repte com si fos el primer: un film d'animació per al públic adult titulat *Chico & Rita*, creat i produït conjuntament per l'Estudio Mariscal i Fernando Trueba.

Amb aquest film, Mariscal torna als seus orígens i posa de manifest l'amor pel còmic i la il·lustració o –cosa que és igual– pel dibuix. Aquest nou projecte li serveix per a reivindicar, un cop més, el seu ofici de dibuixant. A través d'una instal·lació interactiva, es mostra a l'espectador l'experiència creativa que ha significat *Chico & Rita*, els orígens del projecte, la sinopsi del guió, el procés artístic i la tecnologia emprada.

L'escena final de l'exposició té una intenció clarament conclusiva. Mariscal s'acomiada del visitant amb una instal·lació que expressa l'emoció, la profunditat i la bellesa d'una nit de lluna plena.

Feliu Vila